

Katsaus kuntakokeiluihin ja ehkä myös muuhun

Tilannekatsaus työllisyyden kuntakokeiluihin ja tulevaan työllisyyden hoidon malliin

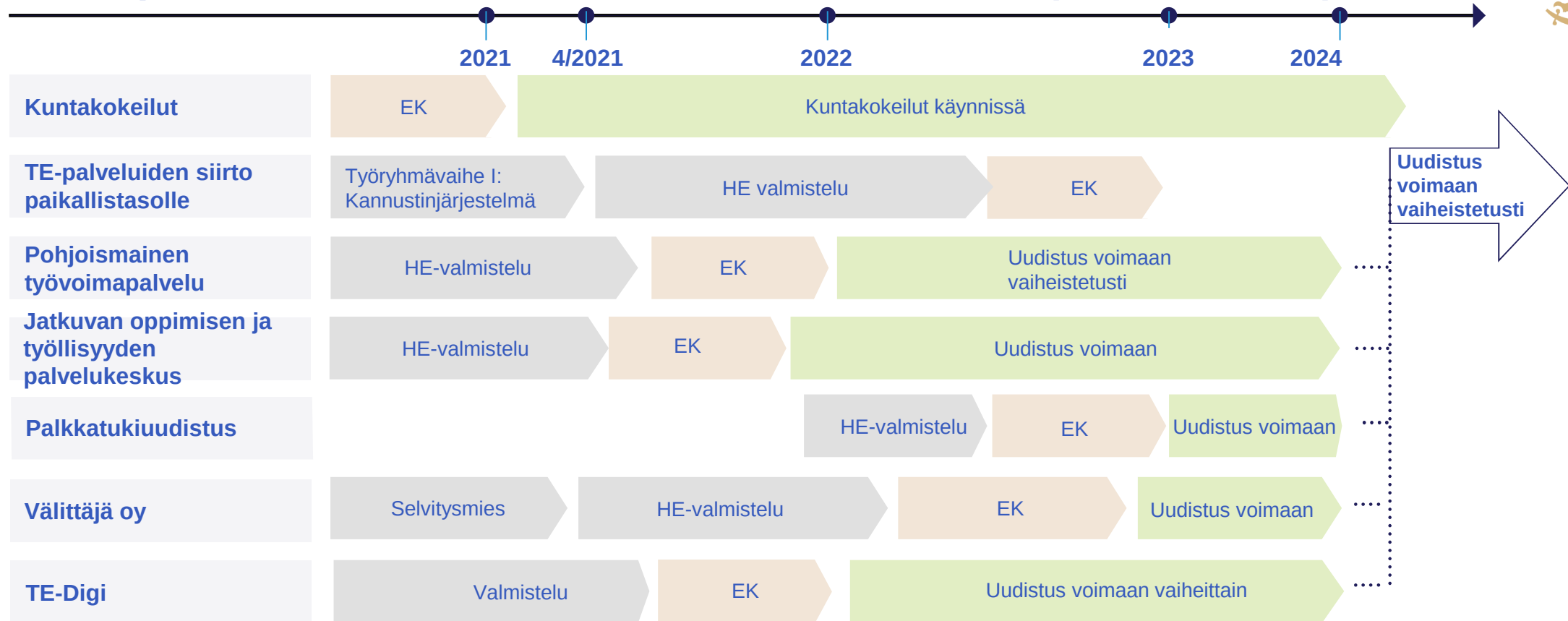
@JariLindstrm2

1. 11 2021

Esityksestä

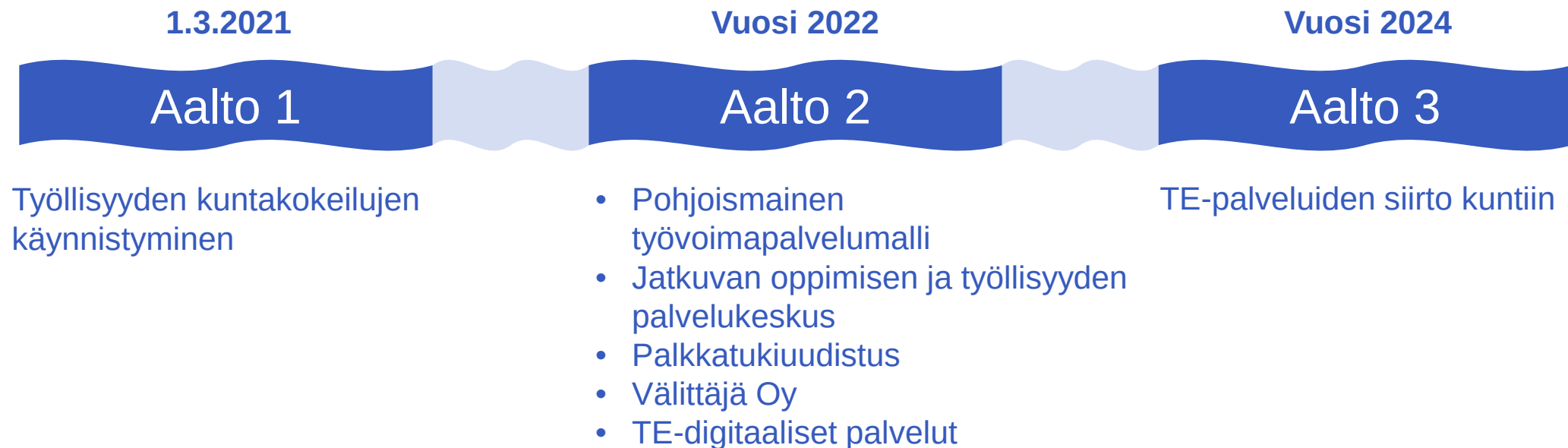
- Aikataulusta ja aikajänteestä
- Siirron valmistelun periaatteet
- TE-palvelut 2024- uudistuksesta
- Työttömyysturvan rahoitusvastuusta
- Kuntaliiton muutostukihanke
- Mistä tässä kaikessa on oikeastaan kysymys?

TE-palveluiden uudistamisen aikataulu (lähde TEM)

”Työvoimapalvelut 2024”

Kolme aaltoa pysyvään palvelurakenteeseen(Lähde:TEM)

Lisähuomioita

- TE-palveluiden siirto kuntiin vuoden 2024 aikana tulee mullistamaan suomalaisen työllisyydenhoidon mallin.
- Uudistuksen seurauksena kunnilla on jatkossa omaa ekosysteemiään hyödyntäen mahdollisuus kokonaan uudella tavalla edistää työllisyyttä ja sitä kautta kuntien elinvoimaa sekä kuntalaisten hyvinvointia muuttuvassa toimintaympäristössä.
- Palvelurakennemuutoksella on vaikutuksia kuntien toiminnan lisäksi TE-toimiston henkilöstöön, jotka tulevat siirtymään kuntien palvelukseen) sekä Elyjen ja KEHA-keskuksen toimintaan.
- Työ- ja elinkeinoministeriössä on käynnistetty samaan aikaan myös **TEM2024**-hanke, jonka tarkoituksena on uudistaa ministeriön roolia ja sen hallinnonalaisia tehtäviä.

Siirron valmistelun periaatteet

Linjattu valtioneuvostossa 1.9. 2021

Työllisyyden hoidon vastuun siirron valmistelun periaatteista 1/2 (1.9 2021)

- Palvelut siirrettäisiin kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava **vähintään 20 000 henkilöä**
- Jos kunta ei täytä yksin palvelujen järjestämisen kriteerejä, sen olisi muodostettava yhteistoiminta-alue toisen tai toisten kuntien kanssa.
- Yhteistoiminta-alueiden tulisi olla työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimivia alueita. Lisäksi yhteistoiminta-alueen muodostavien kuntien tulisi olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa.
- Yhteistoimintaan velvoitetut kunnat voisivat itse päättää yhteistoiminnan muodosta kuntalaissa säädetyn mukaisesti, eli perustavatko ne esimerkiksi kuntayhtymän. Kunnat voisivat itse päättää myös alueesta, jolla yhteistoiminta toteutetaan, kuitenkin edellä esitetyt kriteerit huomioiden.

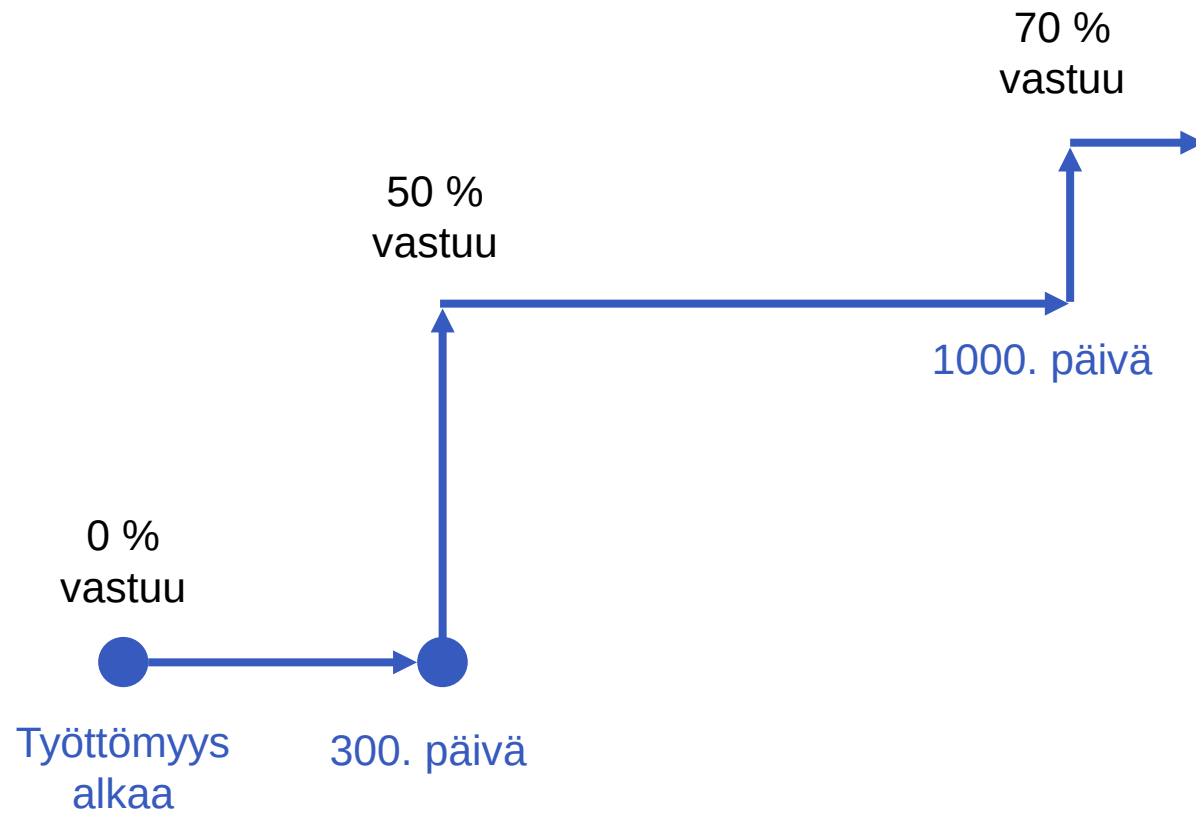
Työllisyyden hoidon vastuun siirron valmistelun periaatteista 2/2

- Kuntien yhteistoiminnan toteutumisen varmistamiseksi lainsäädäntöön liitettäisiin niin sanottu **perälautasäännös**. Siinä säädettäisiin määräajasta, johon mennessä kuntien tulisi päättää yhteistoiminnasta. Jos päätöstä ei olisi tehty, asiasta päättäisi valtioneuvosto.
- Uudistus aiheuttaa aluehallintoon muutoksia. Siltä osin kuin TE-toimistojen palvelut eivät siirry kunnille, ne siirtyvät ELY-keskuksille tai ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA-keskus). Siirtyvistä palveluista linjataan tarkemmin myöhemmin syksyllä.
- TE-palveluihin on tulossa lisää resursseja vuoden 2022 aikana
- TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022.
- 1.3.2021 käynnistyneille työllisyyden kuntakokeiluille säädetään jatko siihen asti, kunnes TE-palvelut siirtyvät pysyvästi kuntien järjestämisvastuulle.

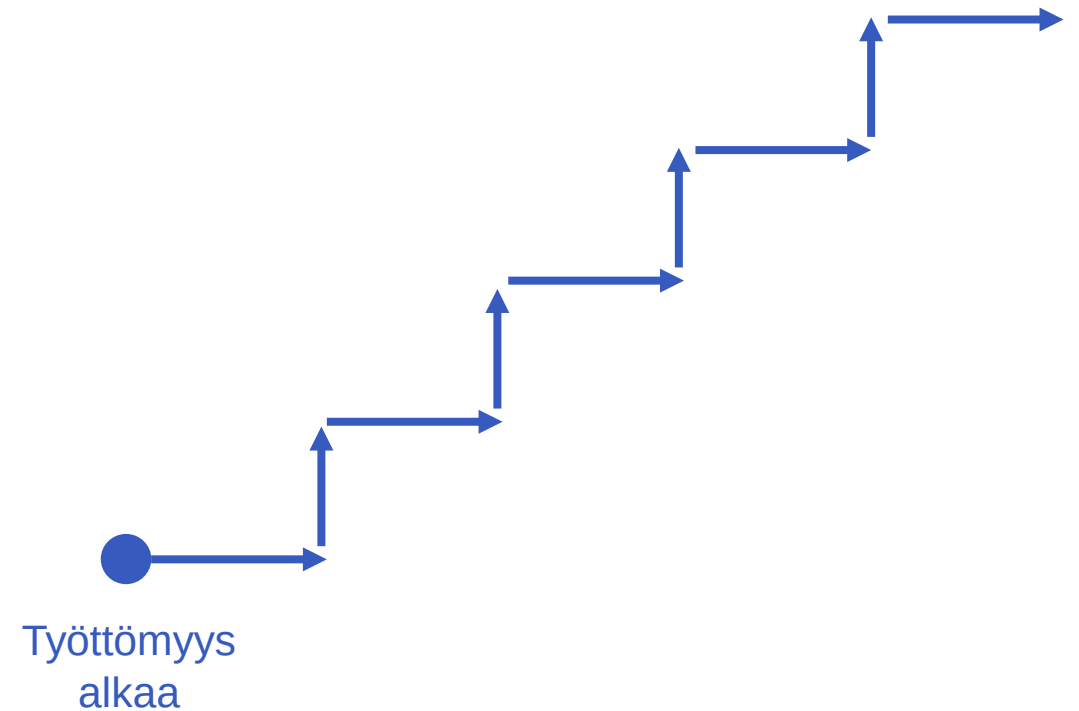
Kunnan rahoitusvastuu työttömyysturvasta

Nykyinen malli

Kannustava malli

Kuntaliiton muutostukihanke

Tukea kunnille muutoksessa

Muutostukihanke(Kuntaliitto)

- Muutostukihankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat työllisyyspalveluista jatkossa vastaavat kunnat ja kuntayhtymät. Kunnissa kohderyhminä ovat johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt, työllisyysvastaavat ja työntekijät.
- Muutostukihankkeen tulee tehdä tiivistä yhteistyötä ja seurata toimeenpanon etenemisestä työllisyyden kuntakokeilussa mukana olevien kuntien (118 kuntaa) sekä kokeilun ulkopuolella olevien kuntien kanssa.
- **On tärkeää varmistaa, että myös kokeilun ulkopuolella olevat kunnat saavat tietoa ja voivat valmistautua muutokseen**
- Hankkeessa huomioidaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja yhdyspintatehtävistä vastaava johto, esimiehet ja työntekijät
- Perusteilla olevan työllisyyden ja osaamisen palvelukeskuksen rooli ja tehtävät linkittyvät myös läheisesti palvelurakennemuutokseen.

Muutostukihankkeen tavoitteet ja tehtävät

- Kuntien muutostukihankkeen tehtävänä on tukea kuntia, jotta kunnat vakiinnuttavat paikkansa työllisyyden, kuntien elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaajina. Hankkeen tavoitteena on tukea kuntia asiakaslähtöisen työllisyydenhoidon mallin rakentamisessa.
- Muutostukihanke etenee järjestämisvastuun siirron valmistelun rinnalla.
- Hankkeen aikana vakiinnutetaan kuntien rooli ja toimijaverkostot kuntien kumppanina työllisyyden edistämisessä sekä selkiytetään työllisyydenhoidon merkitystä ja eri toimijoiden rooleja myös sosiaali- ja terveystalouden ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnoilla.

Kuntaliiton roolista

- Kuntaliitto tukee kuntia muutoksessa ohjeilla, neuvoilla, hyvien käytäntöjen keräämisellä ja jakamisella, hyödyllisillä ja kattavilla verkostoilla, viestinnällä, oppailla ja erilaisilla tilastoilla.
- Muutosprosessissa on tärkeää kartoittaa lähtötilanne ja siihen vaikuttavat tekijät sekä tunnistaa ja määritellä Kuntaliiton rooli kuntien tukena muutoksen eri vaiheissa.
- Muutostilanteessa korostuu erityisesti viestinnän rooli ja merkitys.
- Muutostilanteessa ei tavanomainen viestintä riitä, sillä tiedontarve on valtava ja se on jatkuvaa. Kunnille tulee tarjota kaikki mahdollinen ja ajantasainen tieto muutoksen etenemisestä.

Mistä tässä kaikessa on siis kysymys?

Luodaan uusi työllisyyden hoidon malli kaikkialle, mutta alueiden itsensä näköinen. Esimerkkejä:

Asiakkaan apuna alueen palveluekosysteemi

Jatkuva oppiminen ja osaaminen

Osaamisen uudistaminen muuttuvan työelämän tarpeisiin

- osaamistarpeiden ennakkoinnilla
 - kasvavat ja uudet toimialat
 - työvoimapula-alat
- räätälöityjen työn ja koulutuksen yhteistoteutuksien avulla
- oppien oikeissa työskentely-ympäristöissä
- uraohjausta hyödyntäen
- osaamiskartoituksia ja osaamisen kehittämissuunnitelmia hyödyntäen
- tunnistaen ja tunnustaen osaamista esim. opinnollistamalla
- osaamista tuotteistamalla, työhaku = osaamisen myynti

Innovatiivinen yhteiskehittäminen

Työ ja kohtaanto

Osaajia yritysten työvoimatarpeisiin

- työnhakijan ja työnantajan tarpeisiin räätälöidyn työnvälityksen keinoin digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen
- rekrytoinnin tukivälineitä käyttäen (mm. palkkatuki, työkokeilu, oppisopimus)
- työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamisia ja verkostoitumismahdollisuuksia luoden, myös virtuaalisesti – Kohtaanto. -konsepti
- yrittäjyyden eri muotoja mentoroiden
- integroimalla kaupunkikehityksen hankkeita työllisyydenhoitoon
 - kiertotalous
 - Hiedanranta
 - ratikka
 - data-ohjautuva kaupunki
 - mega- ja bränditapahtumat
- julkisen ja yksityisen työnvälityksen uudenlaista kumppanuussopimus pohjaista toimintaa rakentamalla - sopimus tehty 15.3.2021
- julkisilla hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelman avulla

Työkyvyn ja hyvinvoinnin vahvistaminen

Vaikeammin työllistyvien ja osatyökyisten potentiaalin hyödyntäminen työllisyyden lisäämiseksi

- työnhakijoiden työelämävalmiuksia ja toimintakykyä vahvistamalla
- viemällä palvelut hyvinvointikeskuksiin lähelle ihmisiä
- luomalla osallisuutta vahvistavia (vertais+ammattillisia)verkostoja
- työkykyhanke
- käyttämällä mm. sote-palveluja ja kelan palveluja oikea-aikaisesti työvoimapalveluiden rinnalla
- kytkeillä monilaiset palvelut osaamisen kehittämisen palveluihin ja lisäämällä opiskeluun tukielementtejä opintojen etenemisen varmistamiseksi ja keskeyttämisen ehkäisemiseksi
- vahvistamalla työssä tapahtuvia tukitoimia; työssävalmennuksen palvelut

Asiakkaan apuna OMA-valmentaja

OMA-valmentaja on asiakkaan henkilökohtainen vastuutyöntekijä.

OMA-valmentajalla 130 omaa asiakasta

Henkilökohtaista tukea asiakkaille.
Nopea alku.

OMA-valmentaja tekee yhdessä asiakkaan kanssa **kokonaisvaltaisen palvelutarvearvion** sekä rakentaa asiakkaan kanssa **yksilöllisen palvelukokonaisuuden** (tarvittaessa moniammatillisesti)

Palvelutarvearvio sekä yksilöllinen palvelupolku.
Asiakkaan tunteminen:
Kohtaanto-status

OMA-valmentaja tuntee ja hyödyntää palveluohjauksessa laajasti **kaikkia ekosysteemin eri toimijoiden tarjoamia palveluja ja osaamista**

Palvelujen ekosysteemit ja verkostot.

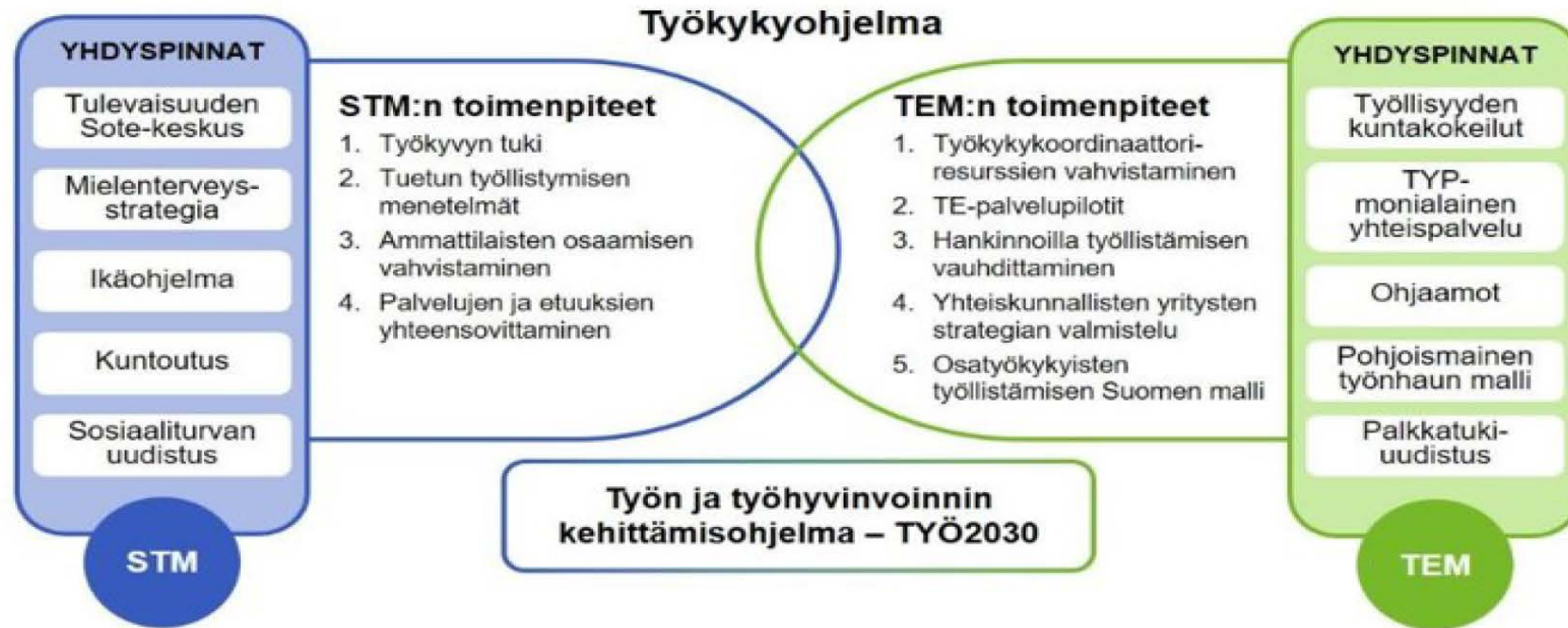
OMA-valmentajan tehtävä on **varmistaa ja seurata** asiakkaan tilanteen **eteneminen kohti työtä tai koulutusta**

-koordinaatio

Aina ensin työ ja kohtaannon edistäminen.
Palveluja pitkin kohti työtä tai koulutusta.
Kohtaanto-statusen tarkentuminen.

Työkykyohjelman toimenpiteet ja yhdyspinnat

Dynaaminen pienhankinta

ASIAKAS

- Asiakkaan palvelutarve keskiössä
- Asiakaskohtaiset, räätälöidyt, tuotteistetut palvelut ja yksittäiset tilaukset
- Asiakas valitsee itselleen palveluntuottajan

PALVELUTUOTTAJA

- Kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät palveluntuottajat pääsevät mukaan tarjoamaan palveluita
- Mahdollisuuksia suurille ja pienille toimijoille
- Brändääminen, tuotteistaminen, palveluesitteen tärkeys

OMAVALMENTAJA

- Palveluvalikoiman monipuolistuminen
- Mahdollisuus vastata palvelutarpeeseen

Ei yhdellä keinolla vaan monen keinon yhteisvaikutuksella → työllisyysaste ylös

Työttömien ihmisten palveluprosessit kuntoon asiakas edellä → ihminen aina hänelle juuri tässä tilanteessa hänelle oikeassa palvelussa.

Osaamisen vahvistaminen, kuntouttaminen ja työmarkkina-aseman paraneminen tuo työpaikan lähemmäs.

Yritysyhteistyö kuntoon → jotta yrityksille on saatavilla riittävästi osaavaa työvoimaa ja samalla saamme taklatuksi kohtaanto-ongelmaa.

Koulutuksen monipuolistaminen, kunkin alueen omien vahvuuksien kautta on olennaista.

Suomen houkuttelevuus sijoitus- ja investointikohteena äärimmäisen tärkeitä. Jos edellä luetellut asiat ovat kunnossa, auttaa se myös tähän asiaan. Lisäksi talous- ja työllisyyspolitiikan ennustettavuudella suuri merkitys.

Lopputiivistys

- Paljon uutta lainsäädäntöä ja omaksuttavaa (PoMa, jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus, te-digi, rekrytuki yms.)
- Uuden omaksumista → pois vanhoista rakenteista ja toimintatavoista uuteen
- Yhdessä tekemistä → uudistus ei onnistu yksin, tarvitaan samaan maaliin pelaamista
- Ekosysteemien rakentamista → kunkin alueen omista lähtökohdista ja vahvuuksista lähtevä
- Asiakas keskiössä, ei hallinto tai organisaatiot
- Saadaan toimivat palvelut, mutta se ei yksin riitä. Yrityspalvelut aivan keskeisiä ja niitä tulee kehittää yhtä aikaa, rinnan ja poikkihallinnollisesti työllisyyspalvelujen kanssa → elinvoimapalveluiksi
- <https://www.kuntaliitto.fi/elinvoima-ja-tyollisyys/tyollisyys/tyollisyyskokeilut>

Kiitos.

Jari Lindström

050- 443 1174

jari.lindstrom@kuntaliitto.fi

[@JariLindstrm2](#)

www.kuntaliitto.fi

**Kysyttävää?
Kommentteja?**